

מבט לאיראן

9-23 באוגוסט, 2020

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

- ◀ שר החוץ האיראני, מחמד ג'ואד זריף, ביקר במחצית אוגוסט 2020 בלבנון בעקבות הפיצוץ בנמל בירות. זריף דן עם בכירים לבנונים בהמשך הסיוע האיראני ללבנון בעקבות האסון. בתוך כך הזהירו דוברים איראנים מפני ניסיונות מצד מדינות זרות לנצל את הפיצוץ בלבנון כדי להכתיב לה תכתיבים פוליטיים.
- ◀ יועצו המיוחד של שר החוץ האיראני לעניינים פוליטיים ביקר בדמשק ודן עם נשיא סוריה ושר החוץ הסורי בהמשך תהליך ההסדרה בסוריה, בהתפתחויות באזור ובחיזוק היחסים הבילטרליים בין שתי המדינות.
- ◀ חטיבת פאטמיון האפגאנית, הפועלת בחסות משמרות המהפכה בסוריה, קיימה במחצית אוגוסט 2020 ועידה בינלאומית ראשונה בעיר משהד בנוכחות לוחמים ומפקדים בחטיבה ואנשי דת איראנים בכירים. במהלך הוועידה הושמעו מסרי תמיכה מיוחדים מטעם בכירים ב"חזית ההתנגדות" באזור.
- ◀ מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, אסמאעיל קאא'ני, הגיע ב-16 באוגוסט 2020 לביקור בבגדאד, ככל הנראה לקראת יציאתו של ראש ממשלת עיראק, מצטפא כאט'מי, לביקור בווינגטון במסגרת "הדיאלוג האסטרטגי" בין עיראק וארצות הברית.
- ◀ איראן גינתה, כצפוי, את הסכם הנורמליזציה, שהושג בין איחוד האמירויות הערביות לישראל. בכירים איראנים הציגו את ההסכם כבגידה בעניין הפלסטיני ובעולם המוסלמי והזהירו את אמירויות מפני מתן דריסת רגל לישראל באזור המפרץ הפרסי. בעקבות ההסכם בין איחוד האמירויות וישראל, שוחח שר החוץ האיראני בטלפון עם מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין ועם ראש הלשכה המדינית של חמאס, והדגיש בפניהם את תמיכתה הנמשכת של איראן בפלסטינים. כמו כן, נפגש יועצו לעניינים בינלאומיים של יו"ר המג'לס עם נציגי חמאס והג'האד האסלאמי הפלסטיני בטהראן.

המעורבות האיראנית בסוריה ובלבנון

- ◀ חטיבת "פאטמיון" האפגאנית, הפועלת בחסות משמרות המהפכה בסוריה, קיימה ב-13 באוגוסט 2020 ועידה בינלאומית ראשונה בעיר משהד בנוכחות לוחמים ומפקדים בחטיבה ואנשי דת איראנים בכירים. סיד אליאס, מפקד בכיר בחטיבה, הביע בנאומו בפני באי הוועידה נאמנות למנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, והצהיר, כי החטיבה האפגאנית תמשיך לפעול עד לחיסול "המשטר הכובש את ירושלים" [ישראל] ולכינון "ציוויליזציה אסלאמית חדשה" בהתאם לתוכניתו של מנהיג איראן. הוא הדגיש, כי החטיבה תפעל בכל כוחה לצד יתר "קבוצות ההתנגדות" והממשלות התומכות בהן כדי לנקום את מותו של מפקד כוח קדס של משמרות

המהפכה, קאסם סלימאני, שחוסל בינואר 2020 על-ידי ארצות-הברית, ולהוציא את "הטרוריסטים האמריקאים" מהאזור.

◀ במהלך הועידה הועברו מסרי תמיכה מיוחדים מטעם שיח' עיסא קאסם, מנהיג השיעים בבחריין, שיח' אכרם ברכאת, סגן מזכ"ל חזבאללה לענייני תרבות, ח'אלד בטש, חבר המועצה המרכזית של הג'האד האסלאמי בפלסטין, ונצר אלשמרי, דובר המיליציה השיעית העיראקית "תנועת האצילים" (אלנג'באא') (אירנ"א; פארס, 13 באוגוסט 2020).

כינוס חטיבת פאטמיון בעיר משהד (פארס, 14 באוגוסט 2020)

◀ מקור אופוזיציה סורי דיווח מפי מקורות צבאיים מקומיים, כי איראן החלה לאחרונה בהקמת כוח צבאי חדש במחוז קניטרה הסמוך לגבול עם ישראל במסגרת מאמצי להרחיב את השפעתה באזור ועל רקע מאבקי כוחות המתנהלים בינה לבין רוסיה על השליטה באזור. על-פי הדיווח, פועלת איראן באמצעות חזבאללה ובחסות ענף 220 של מינהל הביטחון הפוליטי הסורי להקמת הכוח החדש בפיקוד לוחמים לשעבר בצבא הסורי ובמיליציות "גדוד הגולן", שנלחמה לצד המשטר הסורי. עד כה גויסו כ-175 לוחמים לכוח החדש (ענב בלדי, 12 באוגוסט 2020).

◀ יו"ר המג'לס האיראני, מחמד באקר קאליבאף (Mohammad Baqer Qalibaf), שיגר איגרת ברכה ליו"ר הפרלמנט הסורי, חמודה אלצבאע' (Hamouda al-Sabbagh), בעקבות בחירתו מחדש כיו"ר הפרלמנט. קאליבאף בירך את אלצבאע', מסר את ברכתו לנשיא סוריה, בשאר אסד, הביע את תמיכתה הנמשכת של איראן בסוריה והדגיש את חשיבות תמיכת בתי הפרלמנט בשתי המדינות בהרחבת שיתוף הפעולה ביניהן (אירנ"א, 12 באוגוסט 2020).

◀ על-אצע'ר ח'אג'י (Ali-Asghar Khaji), יועצו המיוחד של שר החוץ האיראני לעניינים פוליטיים, נפגש ב-17 באוגוסט 2020 עם נשיא סוריה, בשאר אסד, ושר החוץ הסורי, וליד אלמעלם, ודן עימם בהמשך שיתוף הפעולה בין שלוש הערבות בתהליך אסטנה (תורכיה, רוסיה ואיראן), בהתפתחויות באזור, לרבות ההסכם בין איחוד האמירויות וישראל, ובחיזוק היחסים הביטורליים בין שתי המדינות (אלעאלם, 17 באוגוסט 2020).

**פגישת יועצו המיוחד של שר החוץ האיראני עם נשיא סוריה
(אלעאלם, 17 באוגוסט 2020)**

◀ שר החוץ האיראני, מחמד ג'ואד זריף (Mohammad Javad Zarif), הגיע ב-13 באוגוסט 2020 לביקור רשמי בלבנון בעקבות הפיצוץ בנמל בירות. במסיבת עיתונאים עם עמיתו הלבנוני, שרבל והבה, אמר זריף, כי השניים דנו בשיתוף הפעולה בין שתי המדינות בשיקום לבנון בעקבות האסון בבירות. הוא ציין, כי לא רק ממשלת איראן מוכנה לסייע בשיקום בירות, אלא גם חברות איראניות פרטיות. זריף הצהיר, כי לאף גורם בינלאומי אין זכות לנצל את צרכי לבנון כדי להכתיב לה את דרישותיו וכי רק לממשלה ולעם בלבנון הזכות להחליט על עתיד ארצם (איסנ"א, 14 באוגוסט 2020).

◀ בפגישתו עם ראש ממשלת לבנון המתפטר, חסאן דיאב, הדגיש זריף את תמיכת איראן בנפגעי האסון בבירות. הוא ציין, כי אלה המבקשים לנצל לרעה את הפיצוץ בנמל בירות, אינם מעוניינים ביציבותה ובאחדותה של לבנון (תסנים, 14 באוגוסט 2020). במהלך ביקורו בלבנון נפגש זריף גם עם נשיא לבנון, מישל עון, ועם יו"ר הפרלמנט הלבנוני, נביה ברי. בריאיון לערוץ אלמיאדין הלבנוני (14 באוגוסט 2020) חשף זריף, כי נפגש גם עם מזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה, ודן עימו בהתפתחויות בלבנון ובאזור ובסיוע, שאיראן יכולה להעניק ללבנון.

**פגישת שר החוץ האיראני עם ראש ממשלת לבנון המתפטר
(ח'בר אונליין, 14 באוגוסט 2020)**

◀ דובר משרד החוץ האיראני, עבאס מוסוי (Abbas Mousavi), קרא להימנע מלהפוך את הפיצוץ בבירות לאירוע פוליטי. הוא הצהיר, כי אין זה מתקבל על הדעת שקבוצות ומדינות זרות ינצלו את האירוע לצרכים

פוליטיים וכי יש לאפשר לשלטונות לבנון לטפל במצב בעצמם. הוא קרא לחקור את נסיבות הפיצוץ ולהסיר את הסנקציות מעל לבנון (אירנ"א, 11 באוגוסט 2020).

קריקטורה ב"תסנים" מציגה את נשיא ארה"ב טראמפ, נשיא צרפת מקרון וראש ממשלת ישראל נתניהו מלבים את האש בלבנון על רקע הקריאות במדינותיהם להתפטרותם (תסנים, 10 באוגוסט 2020).

המעורבות האיראנית בעיראק

◀ מקורות מדיניים בעיראק דיווחו, כי מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, אסמאעיל קאא'ני, הגיע ב-16 באוגוסט 2020 לביקור חשאי בבגדאד, במהלכו נפגש עם ראש ממשלת עיראק, מצטפא כאט'מי, לקראת יציאתו של כאט'מי לביקור בווינגטון במסגרת "הדיאלוג האסטרטגי" בין עיראק לארצות הברית (rudaw.net, 17 באוגוסט 2020).

◀ חבר הפרלמנט העיראקי, חסין ערב (Hussein Arab), המשמש כדובר הסיעה השיעית "קואליציית העראקים" (אלעראקיון) בהנהגת עמאר אלחכים, אמר, לעומת זאת, כי קאא'ני הגיע לעיראק במסגרת משלחת רשמית על מנת לדון עם אישים רשמיים ומנהיגי הסיעות הפוליטיות העיראקיות במצב הביטחוני והכלכלי וביחסים בין איראן לעיראק. הוא ציין, כי לביקור קאא'ני אין כל קשר לביקורו המתוכנן של ראש ממשלת עיראק בווינגטון, וכי נושא זה כלל לא עלה במהלך שיחותיו בבגדאד (שפק ניוז, 18 באוגוסט 2020).

◀ שגריר איראן בעיראק, אירג' מסג'די (Iraj Masjedi), נפגש עם שר החקלאות העיראקי, מחמד כרים אלחפאג'י (Muhammad Karim al-Khaffaji), ודן עימו בהרחבת שיתוף הפעולה בתחום החקלאות בין שתי המדינות. מסג'די הביע את נכונות איראן להעביר טכנולוגיה וידע חקלאיים לרשות עיראק. בפגישה סוכם על ביקור קרוב של שר החקלאות העיראקי באיראן (אירנ"א, 12 באוגוסט 2020).

**פגישת שגריר איראן בבגדאד עם שר החקלאות העיראקי
(אירנ"א, 12 באוגוסט 2020)**

◀ כמו כן, נפגש השגריר מסג'די עם שר המסחר העיראקי, אחמד חסין עביד (Ahmad Hussein Abid), ודן עימו בהגדלת היקף הסחר בין שתי המדינות ל-20 מיליארד דולר בשנה. השניים דנו גם בניצול מקורות מטבע החוץ של איראן, הנמצאים בידי הבנק המרכזי העיראקי מיצוא חשמל וגז איראנים לעיראק, לצורך תשלום עבור יצוא סחורות מעיראק לאיראן; במימוש הסכמים, שנחתמו בעבר בין שתי המדינות; בהשקעות משותפות באזורי הגבול; ובקידום עסקאות מסחריות וירידים מסחרים משותפים (אירנ"א, 13 באוגוסט 2020).

◀ חברת התעופה האיראנית מאהאן אייר הודיעה על חידוש טיסותיה לחמישה יעדים בעיראק: בגדאד, נג'ף, בצרה, ארביל וסלימאניה. בהודעת החברה נאמר, כי על הנוסעים להציג אישור על תוצאות בדיקה שלילית לקורונה, שבוצעה לכל היותר 48 שעות טרם הטיסה. נוסעים מעיראק לאיראן יידרשו להציג תוצאות בדיקה שלילית לקורונה, שבוצעה לכל היותר 96 שעות טרם הטיסה (אירנ"א, 16 באוגוסט 2020).

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ שר החוץ האיראני, מחמד ג'ואד זריף, שוחח ב-14 באוגוסט 2020 בטלפון עם מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, זיאד אלנח'אלה, וגינה את הסכם הנורמליזציה, שהושג בין איחוד האמירויות הערביות לישראל. זריף הצהיר, כי "מעשה הבוגדני" לא תהיה כל השפעה על ההתנגדות הפלסטינית והוא אף יגביר את עוינות עמי האזור ופלסטין כלפי מדיניות זו. אלנח'אלה הביע את הערכתו לתמיכתה הנמשכת של איראן בפלסטינים ואמר, כי להסכם בין ישראל לאיחוד האמירויות לא תהיה כל השפעה על התנגדות העם הפלסטיני. כמו כן, קיים זריף שיחת טלפון עם מנהיג חמאס, אסמאעיל הניה, בה הדגיש את תמיכת איראן בפלסטינים וגינה את ההסכם בין ישראל לאיחוד האמירויות. הניה כינה את ההסכם "סכין בגב העם הפלסטיני" ואמר, כי המאבק נגד הכיבוש יימשך ולא יושפע מ"פעולות בוגדניות" כאלה (תסנים, 14 באוגוסט 2020).

◀ קודם לכן, פרסם משרד החוץ האיראני הודעת גינוי להסכם בין איחוד האמירויות לישראל, בה כינה את ההסכם "טיפשות אסטרטגית מצד אבו-ט'בי ותל-אביב", שתחזק את "ציר ההתנגדות באזור". עוד נאמר בהודעה, כי העם הפלסטיני והעמים שוחרי החירות בעולם לא יסלחו לעולם על נרמול היחסים עם "המשטר הכובש והפושע של ישראל" וכי איראן רואה ב"צעד המביש" מצד איחוד האמירויות לנרמל את יחסיה עם

"המשטר המזויף, הבלתי-חוקי והלא אנושי הציוני" צעד מסוכן. איראן הזהירה מפני כל התערבות מצד "המשטר הציוני" במאזן הכוחות במפרץ הפרסי והטילה על איחוד האמירויות את האחריות להשלכות ההחלטה (איסנ"א, 14 באוגוסט 2020).

◀ גם נשיא איראן, חסן רוחאני, גינה את ההסכם וכינה אותו "בגידה בשאיפות העם הפלסטיני, המוסלמים וירושלים". הוא הזהיר, כי שליטי האמירויות טועים אם הם סבורים, שיוכלו לרכוש את ביטחונם באמצעות התקרבות לאויבי האסלאם ואיראן, והזהיר אותם לבל יאפשרו לישראל דריסת רגל במפרץ הפרסי (תסנים, 15 באוגוסט 2020).

◀ בהודעת גינוי מטעם משמרות המהפכה כונה ההסכם בין איחוד האמירויות לישראל "מעשה בוגדני", "טיפשות אסטרטגית" ו"פגיון ארסי בגופה של האומה האסלאמית". בהודעה נאמר, כי לא זו בלבד שההסכם לא יניב הישגים עבור ארצות-הברית, "המשטר הציוני" ובית המלוכה הסעודי, אלא אף יאיץ את תהליך חיסול "המשטר הציוני". משמרות המהפכה קראו בהודעתם למנהיגי האמירויות לשקול מחדש את החלטתם והזהירו אותם מפני תגובתם הנחרצת של אזרחי ארצם לנוכח "ההשפלה ההיסטורית". בסיום ההודעה נאמר, כי על ארצות-הברית ותומכי ההסכם לדעת, כי ההסכם לא ישרת את האינטרסים של "המשטר הציוני" ואף יסכל את חזון "המזרח התיכון החדש" ויביא עתיד מסוכן עבורם, במיוחד לתושבי "ארמון הזכוכית של האמירויות" (פארס, 15 באוגוסט 2020).

◀ ראש המטה הכללי של הכוחות המזוינים האיראנים, מחמד באקרי (Mohammad Baqeri), הזהיר, כי גישתה של איראן כלפי איחוד האמירויות תשתנה באופן מהותי. הוא הזהיר, כי איראן תראה באמירויות אחראית לכל דבר שיקרה במפרץ הפרסי ויאיים על ביטחונה הלאומי של איראן (פארס, 16 באוגוסט 2020).

"ההסכם המביש בין האמירויות לממשלת הציונים המזויפת הוא הבגידה ההיסטורית הגדולה ביותר נגד השאיפות של ירושלים" (תסנים, 15 באוגוסט 2020)

◀ יועצו לעניינים בינלאומיים של יו"ר המג'לס, אמיר עבדאללהיאן (Amir Abdollahian), נפגש ב-16 באוגוסט 2020 בנפרד עם נציג חמאס בטהראן, ח'אלד קדומי (Khaled Qaddumi), ועם נציג הג'האד האסלאמי של פלסטין בטהראן, נאצר אבו-שריף (Nasser Abu-Sharif) ודן עימם בהסכם שהושג בין איחוד האמירויות וישראל. עבדאללהיאן אמר, כי נרמול היחסים בין האמירויות לישראל לא יביא לשלום וליציבות באזור אלא יחזק את "מהותם הברוטלית והפושעת של הציונים". הוא כינה את ההסכם "טעות אסטרטגית", שאין לו כל הצדקה ויפגע קשות באמירויות.

◀ נציג הג'האד האסלאמי של פלסטין בטהראן הביע בפגישה הערכה לעמדויה של הרפובליקה האסלאמית, גינה את "המעשה הבוגדני" של איחוד האמירויות והדגיש, כי העם הפלסטיני מחויב להמשך המאבק לשחרור פלסטין. נציג חמאס בטהראן גינה, אף הוא, את ההסכם בין האמירויות לישראל וציין, כי לא היתה בו הפתעה, משום שהקשרים החשאיים בין שתי המדינות החלו עוד קודם לכן (אתר המג'לס האיראני, 16 באוגוסט 2020).

**פגישת יועצו לעניינים בינלאומיים של יו"ר המג'לס עם ראש לשכת חמאס בטהראן
(אתר המג'לס, 16 באוגוסט 2020)**